

עבירת איומים במשפט הפלילי

עבירת האיומים הנה עבירה של הטלת אימה על אדם אחר ופגיעה בביטחונו האישי, בין שהחשש לפגיעה בו הינו ריאלי ובין אם לאו. ההפחדה עשויה להתייחס למגוון אינטרסים של הפרט ובהם חיינו, חירותו, שלמות גופו, בריאותו, קניינו וכדומה. עו"ד אסף דוק מסביר אודות יסודות העבירה ומרכיביה.

עבירת איומים - משמעותה והעונש בצידה

למרבה הצער, מרבית מאוכלוסיית מדינת ישראל, כלל אינה מודעת לעובדה כי איומים מכל סוג שהם, הם עבירה פלילית חמורה ככל העבירות הפליליות וכי קיימים לה עונשים כבדים שלא תמיד שווים את המחיר. בשנים האחרונות, חלה החמרה בענישה הן מצד מערכת בית המשפט והן מצד המשטרה לכל המאיימים למיניהם וזאת בשל גל האלימות הקשה ומקרי הרצח הקשים. נכון להיום, מספיק יהיה שאדם פלוני יתלונן על אלמוני במשטרה על איומים, בכדי שניתן יהיה לעצור את האחרון, לפתוח נגדו בהליך פלילי שיסנה לו את החיים בקיצוניות.

אם כך, בואו נסתכל על החוק היבש ולאחר מכן ניתן דוגמאות ונסביר אודותיו. נתחיל מזה שעבירת האיומים מוגדרת לפי חוק העונשין בסעיף 192 בזאת הלשון:

"המאיים על אדם בכל דרך שהיא, בפגיעה בגופו, בחירותו, בשמו הטוב או בפרנסתו שלו או של אדם אחר, הן במטרה להפחיד, להזיק או להקניטו - דינו מאסר שלוש שנים".

היסוד העובדתי והיסוד הנפשי בעבירת האיומים

היסוד העובדתי הוא למעשה היסוד ההתנהגותי, כלומר מעשה העבירה עצמו - האיום. היסוד הנפשי הנדרש בעבירת איומים הוא "בכוונה להפחיד את האדם או להקניטו" - קרי שהמאיים הציב לנגד עיניו את המטרה של הפחדה והקנטה, כלומר, כי שאיפתו - ולא המניע שדחפו לעשות המעשה - היתה להשגתו של יעד זה. **היסוד הנפשי** מתקיים במצבים בהם למאיים הייתה מודעות, ברמה גבוהה של הסתברות, כי היעד של הפחדה, או הקנטה, יתממש עקב איומו, גם אם אין לו שאיפה לכך.

המחוקק מתייחס לאיום באופן גלובלי, אם כי עושה את ההבדלה המהותית בין איום סרק שאין מאחוריו כוונה למימוש לבין האיום האמיתי, הממשי והרציני המאיים לפגוע באדם אחר, בפרנסתו, בשמו הטוב או בגופו. באיום עצמו יש מאין הטלת פחד ומורא כלפי הצד המאיים - בין אם ימומש האיום ובין אם לאו, אך כאן אנו לא עוסקים בניבוי העתיד, אלא בתוצאות המעשים בהווה - אדם מאיים, זה אדם שנשללה ממנו זכות קיום בסיסית וכי חיינו נהרסים בדרך זו או אחרת טרם מימוש האיום.

אם כך נשאלת השאלה - אם פלוני איים על אלמוני אך לא מימש את האיום, איך יכולים חיינו של אלמוני להיהרס?

התשובה לכך פשוטה, מעצם ספיגת דבר האיום, החרדה, המתח והבהלה, יכולים חיינו להשתנות בעשיית מעשים נמהרים שבמועד מאוזן ושפוי כלל אינם היו נעשים, כמו למשל: ניסיון התאבדות, בריחה והיעלמות, מעשה נקם ואף אלימות קשה יותר לצרכי הגנה עצמית, כמו כן בדבר האיום יש מאין הטלת פחד ומורא כלפי הצד המאיים וכן אימה מפני רעה צפויה ומפרים את השלווה הנפשית, הביטחון וחופש הפעולה של הצד המאיים. נכון להיום, אופי האיומים ורמת המודעות בניגם לפיהן מדובר בעבירה פלילית קשה ובייחוד לנוכח מעצרים רבים בשל מעשה גל האלימות הן בקרב בני המשפחה ומחוצה לו ומעשי הטרור בין עבריינים שונים, שמה לעצמה מערכת האכיפה (המשטרה) לטפל בחומרה יתרה גם במאיימים מכל סוג שהם ולא להשאיר שום דבר ליד המקרה.

ייתכן והאיום ילבש צורות שונות ויועבר בדרכים מגוונות כגון: שפת גוף מאיימת, מסרים סמויים ומניפולטיביים אם בעל-פה, אם באמצעות מחשב (פייסבוק או דוא"ל) או אם דרך גורם שלישי. החוק מתייחס לאיום בכל

אמצעי שהוא כאיום לכל דבר ועניין.

מה ההבדל בין איום לבין אזהרה?

כבוד השופט ברק, הטיב לענות על שאלה זו בע"פ 103/88 וקבע כי קו הגבול בין איום לבין אזהרה אינו מדויק. ניתן להיעזר בנקודה זו במבחן העזר הבא: האם יש לדובר שליטה או השפעה על אפשרות התממשותה של הסכנה שעליה הוא מתריע? אם התשובה היא בחיוב - הדובר שולט על התממשות האזהרה - יש לראותו כמאיים, ולא רק כמזהיר.

האם כל אחד שיפרש משפט שאמרתי או תנועה שביצעתי כאיום עליו יוכל להגיש נגדי תלונה במשטרה ולגרום לי לעמוד בפני הליכים פליליים?

המבחן המכריע לרכיב "האיום" הוא מבחן "המהות". דהיינו, מה מהותם וטיבם של הדברים שנאמרו. המבחן הוא מבחן אובייקטיבי. שומה על ביהמ"ש לבדוק האם הדברים שנאמרו על-ידי המאיים נשאו אופי של איום, לפי המבחן של השפעתם האפשרית על האדם הסביר ולא לפי הרגשתו הסובייקטיבית של המאויים. בכל מקרה על בית המשפט יהיה למצוא את האיזון הראוי באשר לקביעה האם התוכן שהופנה כלפי המאויים הוא אכן תוכן מאיים, כזה שמוצדק בגינו להרשיע את המאיים ולהטיל עליו אות קין בדמות רישום פלילי.

בע"פ 103/88 נקבע כי יש להבחין בין "איומים", כמובנם בסעיף 192 לחוק העונשין, לבין עצה, התראה והבעת דעה, שגם בהן יש כדי להביא את השומע הסביר לכדי פחד מפני הרעה הצפויה לו ולערער את שלווה נפשו. אפילו מביאות אמירות כאלה לידי הפחדת אדם רגיל, ואפילו מתלוות להן הכוונה להפחיד, אין הן תמיד בגדר "איומים", כשביסוד האמירה עומד הרצון להביא את השומע למודעות בדבר תוצאה פוגענית אפשרית בו ולשקילת צעדיו בהתאם. שכן לא דומה "הפחדה קונסטרוקטיבית" ל"הפחדה שלילית", היא ההפחדה שמפניה בא סעיף 192 להגן.

כמעט כל בן אדם שני מאיים בשגגה, בהלצה או ברצינות על אדם אחר, אם אין בכוונתו לממש את האיום. רבים האזרחים שמכירים בעובדה כי בקלות ניתן להפוך חייו של אדם בשל איומים ולפרש אותם באופן דרמטי וקיצוני.

לא חסרים טיפוסים מחרחרי מלחמות ומניפולטיביים, משועממים או נשים נקמניות, שמספיק מבט חד ונוקב כלפיהם בכדי שירגישו מאוימים ושלל אמתלות אחרות להשגת דבר במרמה, ע"י הגשת תלונת סרק על איומים.

דוגמאות לביטויים שאינם נחשבים כאיום לדעת הפסיקה

1. "לא יהיה לך טוב בחיים", ראה ת"פ 879-09-11.
2. "אני אראה לך מזה", ראה ת"פ 48902-02-11.
3. "אני אזיין אותך", ראה ת"פ 5677-07.
4. "אני אזיין מי שילביש עליי תיק", ראה ת"פ 19825-04-10.

מה ההבדל בין איום לבין סחיטה באיומים?

עבירת איומים מוגדרת בחוק כמצב בו הנאשם מעוניין להפחיד את קורבנו, ואילו בעבירת [סחיטה באיומים](#) הפחד נועד להניע את הקורבן לביצועה או לאי ביצוע מעשים בהתאם לדרישות הנאשם. המשותף לשתי עבירות אלו הינו השימוש באיומים שנועדו להפחיד את הקורבן. העונש הצפוי לאדם שהורשע בעבירת סחיטה באיומים עומד 7-9 שנות מאסר - עונש גדול בהרבה מעבירת האיומים הקלאסית.

זומנת לחקירה או הוגש נגדך כתב אישום בגין איומים?

במידה והנך חשוד בעבירות איומים אתה זקוק לעורך דין פלילי מנוסה שייסע לך בניהול ההליך הפלילי נגדך, בין אם זה בחקירת המשטרה ובין אם זה בכותלי בית המשפט, שכן המדובר בעבירה שתוצאתה יכולה להיות חמורה מאוד עבורך הכוללת כאפשרות סבירה לחלוטין גם הותרת כתם בדמות רישום פלילי ובמקרים מסוימים אף שהייה מאחורי סורג ובריח. משרדנו מספק ייעוץ וייצוג משפטי לחשודים ונאשמים בעבירות בריונות ותקלות לציבור בכלל ובעבירת איומים בפרט מזה תקופה ארוכה ובכך שומר נאמנה על הזכויות והאינטרסים שלהם תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצונם. במידה וזומנת לחקירה או הוגש נגדך כתב אישום בגין איומים פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או [השאר פרטים](#) ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.

{*:fast_contact}